

Politieke moties

Politieke motie 1: Toegang tot jeugdzorgdossiers voor uithuisgeplaatste (en OTS-) kinderen van het toeslagenschandaal

Politieke motie 2: inzetten voor een ambtelijk tuchtrecht

Politieke motie 3: Versterking van de rechtspositie van gezinnen in het familierecht

Politieke motie 1: Toegang tot jeugdzorgdossiers voor uithuisgeplaatste (en OTS-) kinderen van het toeslagenschandaal

Indiener: Rohan Mahtabsing

Constaterende dat:

1. Tijdens het toeslagenschandaal gezinnen onterecht werden beschuldigd van fraude, wat in sommige gevallen heeft geleid tot een uithuisplaatsing (UHP) of ondertoezichtstelling (OTS) van hun kinderen.
2. Deze kinderen, nu zij ouder worden, moeite hebben om inzicht te krijgen in hun dossiers bij de Raad voor de Kinderbescherming en andere betrokken instanties en hierdoor worden belemmerd in hun (civiele) rechtszaken voor onder andere letselschade.
3. Voor het verkrijgen van dossierinformatie momenteel vaak de expliciete toestemming van alle betrokkenen volgens de AVG vereist is, wat de toegang belemmert.
4. Wanneer er geen expliciete toestemming van andere betrokkenen is, maar de Raad voor de Kinderbescherming toch het dossier deelt, dit vaak voor een (groot) gedeelte zwartgelakt is.

Overwegende dat:

1. Door het toeslagenschandaal getroffen gezinnen en met name deze kinderen ernstig onrecht is aangedaan en er behoefte is aan maximale transparantie over wat er in hun dossiers staat.
2. Kinderen die in het verleden te maken hebben gehad met een UHP of OTS naar aanleiding van het toeslagenschandaal recht hebben op duidelijkheid over de motivering en de gang van zaken rond hun uithuisplaatsing/OTS.
3. Tijdelijke wetgeving die de AVG-beperkingen versoepelt voor deze specifieke groep kan bijdragen aan verwerking, herstel van vertrouwen en het leren van lessen voor de toekomst.

Spreekt uit dat:

1. er een tijdelijke wettelijke voorziening moet worden gecreëerd die kinderen die door het toeslagenschandaal te maken hebben gehad met een UHP of OTS – ongeacht wat voor soort – recht geeft op inzage in hun dossiers bij de Raad voor de Kinderbescherming, zonder dat daarvoor toestemming van de andere betrokkenen vereist is;
2. Inzage moet worden verleend tenzij zwaarwegende privacybelangen van derden dit onmogelijk maken, en dat in dat geval de informatie selectief en toetsbaar wordt afgeschermd.
3. Een onafhankelijke toetsingscommissie (bijv. Kinderombudsman of een speciaal aangewezen rechter-commissaris) meekijkt bij de afweging welke passages al dan niet zwartgelakt mogen worden.

Argumentatie

Om te laten zien dat NSC zich nog altijd inzet voor deze groep en hen wil helpen in hun herstel.

Pre-advies: Overnemen

Als er sprake is geweest van een uithuisplaatsing of onder toezicht stelling dan heeft degene die het betreft uiteraard recht op inzage in de redenen waarom dit gebeurd is. De rechter zal dit ook altijd moeten motiveren in een vonnis. Daaruit zou moeten blijken waarom de rechter tot het oordeel is gekomen.

Daarbij kan de rechter zich hebben moeten baseren op onderliggende rapporten van bijvoorbeeld de Raad voor de Kinderbescherming. Hier is zorgvuldigheid geboden. Er blijven altijd noodzakelijke privacy-waarborgen voor de onderliggende stukken. Als in een dergelijke dossier ook iets is opgenomen over derden (bijvoorbeeld over ander misbruik door/van een ouder, broer/zus of ander familielid) dan kan het noodzakelijk zijn om de toegang tot die informatie te beperken.

We zijn het eens met de indiener dat de stelregel moet zijn ‘open waar het kan, afschermen waar het moet’ en dat er om die reden meer mogelijk moet zijn voor toeslagenslachtoffers. Alleen wanneer zwaarwegende privacybelangen van derden dit onmogelijk maken, zou informatie selectief en toetsbaar moeten worden afgeschermd.

Politieke motie 2: inzetten voor een ambtelijk tuchtrecht

Indiener: Rohan Mahtabsing

Constaterende dat:

1. bij de toeslagenaffaire ambtenaren een hardvochtig en discriminerend beleid uitvoerden waarbij wettelijke voorschriften werden overtreden;
2. bestaande strafrechtelijke en bestuursrechtelijke middelen ontoereikend zijn om ambtenaren die ernstig verwijtbaar handelen effectief ter verantwoording te roepen;
3. in sociaal-maatschappelijke functies (dak- en thuislozenzorg, schuldhulpverlening, Wmo-loketten, etc.) ambtenaren dagelijks ingrijpende beslissingen nemen over kwetsbare burgers;

Overwegende dat:

1. burgers vertrouwen moeten kunnen hebben in de integriteit en deskundigheid van ambtenaren die op hun levensonderhoud, huisvesting of zorg beslissen;
2. een wettelijk tuchtrecht vergelijkbaar met dat voor medische en juridische beroepen kan bijdragen aan duidelijke normen en onafhankelijke toetsing van het handelen van deze ambtenaren;
3. het instellen van een “Wet Ambtelijke Kwaliteit” met opleidings- en registratie-eisen, een gedragscode en een onafhankelijk tuchtcollege het rechtsherstel versterkt en toekomstige misstanden helpt voorkomen;
4. dat NSC zich moet inzetten om toekomstige misstanden veroorzaakt door malafide overheden moet voorkomen

Spreekt uit dat:

1. een wetsvoorstel te (laten) verkennen voor een “Wet Ambtelijke Kwaliteit” die een tuchtrecht en kwaliteitsstelsel invoert voor ambtenaren in het sociaal domein, inclusief een verplicht register, beroepscode, periodieke scholing en een onafhankelijk tuchtcollege;
2. daarbij te onderzoeken hoe bestaande rechtsbescherming (o.a. integriteitsregels, klachtenregelingen en strafrecht) kan worden aangevuld, zodat misstanden zoals in het toeslagenschandaal niet opnieuw voorkomen;
3. eventueel in overleg te treden met vakbonden, beroepsverenigingen en deskundigen om draagvlak en uitvoerbaarheid te waarborgen;
4. de resultaten van dit onderzoek en concrete voorstellen ter bespreking voor te leggen aan de ledenvergadering

Argumentatie

dat NSC zich moet inzetten om toekomstige misstanden veroorzaakt door malafide overheden moet voorkomen

Pre-advies: Overnemen

De strekking van deze motie is, weliswaar iets anders verwoord, opgenomen in het nieuwe verkiezingsprogramma in het hoofdstuk 3 ‘goed bestuur’: *“Niemand mag boven de wet staan. Wie strafbare feiten pleegt – ook namens de overheid – moet daarvoor aansprakelijk zijn. De wet moet dit ondubbelzinnig vastleggen, gelet op de Pikmeer-arresten. Verder heeft de kwestie-Arib weer aangetoond dat de wetgeving over ambtsmisdriven voor politici gemoderniseerd moet worden.”* Daarnaast zijn verdere programmapunten opgenomen rondom de positie van ambtenaren, o.a. op het gebied van het versterken van expertise.

Politieke motie 3: Versterking van de rechtspositie van gezinnen in het familierecht

Indiener: Willem Schutte

Constaterende dat:

1. In het rapport van de commissie toeslagen en uithuisplaatsing (commissie Hamer) een groot aantal problemen werden geconstateerd rond de procedure tot het weghalen van kinderen bij hun ouder(-s) door het jeugdzorgsysteem. Met name staat er in de jeugdzorg dossiers vaak aantoonbaar onjuiste informatie over een gezin. De ouders hebben echter niet de mogelijkheid hier iets aan te doen. Gerechtelijke beslissingen over het gezin worden vervolgens tot in lengte van dagen gedaan op basis van deze onjuiste informatie.

Overwegende dat:

1. De rechtsbescherming van gezinnen beter verankerd moet worden in de wet.

Spreekt als mening van het congres uit dat:

1. Bij de beoordeling door de rechter of kinderen bij hun ouder(-s) moeten worden weggehaald, of, na een scheiding, bij vaststelling van de omgangsregeling of bij een verzoek tot wijziging van de omgangsregeling, moeten ouders, net als bij een strafzaak, in de rechtbank volop de gelegenheid krijgen hun zaak te bepleiten. Zij moeten daarvoor ruim van te voren inzage hebben gekregen in het volledige jeugdzorg dossier en alle andere stukken die ter zitting worden ingebracht. Ook moet het kind zelf mondeling of schriftelijk de gelegenheid krijgen zijn wensen kenbaar te maken.
2. Net als bij een strafzaak moeten argumenten, getuigenissen, dossiers en bewijsstukken van beide kanten, ouder(-s) en jeugdzorgsysteem, door de rechtbank onpartijdig en goed beargumenteerd worden gewogen. Als de rechtbank afwijkt van de wens van het kind moet hiervoor een solide argumentatie worden gegeven.
3. Een gezin moet de mogelijkheid worden geboden om een gezinsobservatie te laten maken door een bevoegde psychologische praktijk, tenzij spoedige uithuisplaatsing noodzakelijk is. Het rapport daarover moet zwaar worden meegewogen bij de gerechtelijke beslissing.
4. Over enige jaren moet er door een door het parlement benoemde commissie onderzocht worden of deze nieuwe werkwijze over de gehele linie van de jeugdbeschermingsketen voldoende wordt opgevolgd.

Argumentatie

Hoewel het onderzoek van de commissie Hamer zich beperkte tot kinderen uit gezinnen die slachtoffer zijn van de toeslagenaffaire, constateerde de commissie dat de problemen die ze hierbij tegenkwam waarschijnlijk voortkomen uit de algemene werkwijze van het jeugdzorgsysteem. Dit wordt bevestigd doordat soortgelijke problemen sinds jaar en dag in de media, via advocaten of klokkenluiders naar buiten komen. Een overzicht: Er wordt door de hulpverleners een stempel geplakt op ouders waarna de dossiervorming hierdoor wordt gekleurd. Dit kan gelden bij gezinnen, maar ook bij één van de ouders na een scheiding. Dossiers zijn vaak gevuld met onjuiste of onvolledige informatie die ouders in een negatief

daglicht plaatsen. Opties om dit te corrigeren zijn er nauwelijks, waardoor deze onjuiste informatie tot in lengte van dagen leidend blijft in de beslissingen rond ouders en kinderen, zoals het weghalen van de kinderen of het wijzigen van een omgangsregeling. B.v. een valse melding van huiselijke twist wordt niet gecorrigeerd zelfs als de ouder kan aantonen dat ze op dat moment in het buitenland was. Omgekeerd kan het ook voorkomen dat na een scheiding, zorgen van een ouder over hoe zijn/haar ex omgaat met de kinderen geen serieuze aandacht krijgen, met negatieve gevolgen voor het welzijn van de kinderen. Als kinderen worden weggehaald bij hun gezin worden ze hierna in jeugdzorginstellingen vaak het slachtoffer van geweld en seksueel misbruik (Commissie Hamer, zie ook Onvoldoende beschermd, Commissie Onderzoek naar Geweld in de Jeugdzorg).

Pre-advies: Overnemen